

## Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen

KV 11.12.2023

Keskustan valtuustoryhmä jätti 11.12.2023 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman jalkauttamisesta koulujen ja kaupunkilaisten arkeen.

### **Päätös:**

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KH 29.01.2024 § 36

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 18.12.2023 lähettää asian konsernipalvelujen valmisteltavaksi.

Joensuun kaupungin sekä Työ- ja elinkeinoministeriön väliseen ekosysteemisopimukseen pohjautuvassa Innokaupunki Joensuu 1 -projektissa 1.1.2023 – 29.2.2024 on valmisteltu [Euroopan Metsäpääkaupunki ohjelma](#). Ohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.08.2023 § 291 ja merkitty tiedoksi valtuustossa 28.08.2023 § 84. Euroopan Metsäpääkaupunki -ohjelma on julkistettu syyskuussa 2023 Silva -metsänäyttelyssä.

Metsäpääkaupunki Joensuu -ohjelman lanseerauksen lisäksi on panostettu erityisesti viestintään sekä paikalliseen, kansalliseen että kansainväliseen viestintään. Kaupunki on julkaissut Joensuun Uutisten extranumeron, joka käsitteli eri näkökulmista Joensuun painopistealoja eli metsäbitaloutta ja fotonikkaa: [Joensuun Uutiset 3/2023](#). Lehdestä julkaistiin painettu versio ja näköislehti, ja osa lehden artikkeleista julkaistiin myös yksittäisinä verkkoartikkeleina Joensuun Uutisten verkkosivuilla. Loppuvuodesta 2023 artikkelituotantoa on jatkettu Innokaupunki Joensuu -hankkeen resurssein. Innokaupunki Joensuu -hankkeen projektipäällikkö osallistui 14.12.2023 Euroopan alueiden komitean tapaamiseen ja kirjoitti siellä käydyn paneelikeskustelun pohjalta oheisen suomenkielisen artikkelin, joka julkaistiin Joensuun Uutisten verkkosivuilla ja jaettiin Joensuun kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Lisäksi useita kumppaneitamme pyydettiin jakamaan artikkeleita omissa kanavissaan: [Globaalit metsähaasteet ratkaistaan yhdessä | Joensuun Uutiset](#)

Joulukuussa 2023 julkaistiin myös Euroopan metsäpääkaupungin valo-osaamisen ja puurakentamisen kohteita esittelevä artikkeli, joka sisältää vinkkejä ja valmiiksi suunnitellun reitin Joensuun valo- ja puuarkkitehtuurikohteisiin. Artikkelisisältö toteutettiin suomeksi ja englanniksi, ja sitä on jaettu Joensuun Uutisten verkkosivuilla sekä kaupungin sosiaalisen median kanavissa organisaation näkyvyyden lisäksi myös maksullisen kampanjan kautta. Lisäksi kumppaneita on pyydetty jakamaan artikkeleita edelleen: [Light and wood by the river | Joensuun Uutiset](#)  
[Valoa ja puuta Pielisjoen suistossa | Joensuun Uutiset](#)

Tammi-helmikuussa 2024 julkaistaan vielä kolme Joensuun Uutisten verkkoartikkelia, jotka käsittelevät Euroopan metsäpääkaupunkiin liittyviä teemoja kaupunkilaisia kiinnostavalla tavalla. Säännöllistä sisällöntuotantoa kaupungin omissa kanavissa on suunniteltu jatkettavan myös tulevaisuudessa. Tavoitteena on ohjata Innokaupunki Joensuu -projektisarjan resursseja myös jatkossa monipuoliseen metsäpääkaupunki Joensuu -teeman viestintään ja tätä kautta myös artikkelituotantoon sekä mediayhteistyöhön.

Tulevassa Innokaupunki 2 -hankkeessa 6/2024–5/2025 osa toimenpiteistä vastaa siihen, että halutaan saada Euroopan metsäpääkaupunki -status kaupunkilaisten

tietoisuuteen ja laajemminkin esiin. Toimenpiteistä mainittakoon esimerkiksi Joensuun Uutisten extranumero; metsäpääkaupungin monumentin valmistelu, joka on kaupunkilaisia vahvasti osallistava toimenpide; painopistealojen materiaali muuttajakirjeen liitteeksi; opastettu teemakierros sekä opasteet saapumisväylien yhteyteen.

Aloitteessa tavoiteltiin myös laajennettua yhteistyötä metsäalan kaikkien toimijoiden kesken. Tähän tavoitteeseen vastaa Euroopan Metsäpääkaupunki -ohjelman valmistelun yhteydessä käyttöön otettu Forest Joensuu -verkosto, jota rakennetaan tiiviissä yhteistyössä alueen Innokaupunki -toimijoiden kanssa. Uusi Forest Joensuu on innovaatioekosysteemi, joka on samalla brändi ja verkosto mukaan lukien alueemme yritykset. Forest Joensuulla on potentiaalia kasvaa alueellisesti ja kansainvälisesti merkittäväksi metsäyhteistyön keskittymäksi, joka tukee metsäalan toimijoiden tiedonjakoa ja osallisuutta.

Vuoden 2023 aikana Joensuussa vieraili yli 10 kansainvälistä metsään liittyvää asiantuntijadelegaatiota esimerkiksi Japanista, Koreasta, Indonesiasta, Malesiasta, Espanjasta, Ruotsista, UK:sta, USA:sta, Kanadasta ja Uruguaysta. Delegaatioiden vierailut olivat tulosta Joensuun alueen toimijoiden kansainvälisten verkostojen aktivoinnista sekä tiivistyneestä yhteistyöstä valtiollisen Team Finland (Business Finland ja ulkoministeriö) -verkoston kanssa. Juuri ennen Silva -näyttelyä syyskuussa 2023 järjestimme ensimmäisen Forest Joensuu kv-tapahtuman, jonne tuli osallistujia viidestä eri maasta ja he kiersivät lopuksi myös Silva -näyttelyssä. Näiden delegaatioiden yhteydessä testasimme Euroopan Metsäpääkaupunki -idea ja Forest Joensuu -brändiä. Lopputuloksena voimme todeta, että nämä toimivat erittäin hyvin. Jatkossa tehostamme tätä yritys-lähtöistä toimintaa Innokaupunki Joensuu projektisarjalla 2023–2028, joita TEM rahoittaa vuosittain 2024–2027 noin 1 milj. €:llä. Kaupungin rahoitusosuuden tulee olla vähintään 25 %, lopun osan maksaa Innokaupunki-toimijat, jolloin vuotuinen yhteinen budjetti Innokaupunki -toimijoille on noin 1,6 milj. €/v.

Kaupungin strategiassa koulutuspalveluiden yhtenä painopisteenä on globaali kestävä tulevaisuus. Jokainen koulu on laatinut painopisteelle toteuttamisohjelman koulun ja alueen mahdollisuudet ja tarpeet huomioiden. Painopisteen sisällä toteutetaan mm. yhteistyötä ENO schoolnet ry:n kanssa. Koulujen sisällä painopisteen toteuttamisessa on variaatiota, mutta kouluilla järjestetään monipuolista metsätietouteen liittyvää toimintaa, kuten vierailuja metsätalouden yrityksiin, metsä- ja luontokohteisiin sekä metsätyömaille. Lisäksi koulut osallistuvat esimerkiksi kansalliseen Metsävisaan. Koulut myös vierailevat toisen asteen koulutuksessa tutustumassa metsäalan koulutukseen. Lukio-opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tutustua korkea-asteen tarjoamiin metsäalan koulutuksiin.

ENO schoolnetin kanssa yhteistyötä kehitetään toimintamallilla, jossa ENO tarjoaa kaikkien koulujen käyttöön oppitukioita, oppitukioiden sisältönä on mm. puunistutukseen liittyvät oppitunnit, sekä opettajien koulutuspäivä, jonka teemana on metsät.

Metsät ovat vahvasti opetussuunnitelman sisältönä, alakoulussa ympäristöopissa ja yläkoulussa biologian ja maantieteen sisältöinä. Koulutus- ja nuorisopalveluilla ei ole rahoitusta tai omaa osaamista oppimateriaalin tuottamiseen metsäalasta ja/tai metsänhoidosta. Esimerkiksi Suomen metsäyhdistys on tuottanut kattavasti oppimateriaalia ja tietoutta aiheesta, joten rinnakkaiselle materiaalille ei myöskään ole varsinaista tarvetta.

Keski- ja korkea-asteen opiskelijoille on jo tehostettua toimintaa Karelia Ammattikorkeakoulun, Riveria koulutuskuntayhtymän sekä Itä-Suomen yliopiston toimesta. Kansainvälisten opiskelijoiden pitovoiman parantamiseen on käynnistetty itäsuomalaisessa yhteistyössä vuoteen 2027 asti kestävä Talent Hub Eastern Finland -hanke: <https://uefconnect.uef.fi/tutkimusryhma/talent-hub-eastern-finland/>. Joensuun kaupunki osallistuu Talent Hub Eastern Finland-hankkeeseen ja kehittää näin myös omaa toimintaansa kansainvälisten osaajien harjoittelu- ja työpaikkana.

Valtuustoaloitteen tavoite useampivuotisesta ja kunnianhimoisesta projektista Metsäpääkaupunki -statuksen edistämiseksi ja jalkauttamiseksi voidaan ainakin näin aluksi toteuttaa ekosysteemisopimukseen pohjautuvan Innokaupunki-hankesarjan rahoituksella vuoteen 2028 asti. Jatkoa tulee tarkastella erikseen.

Valmistelija: kansliapäällikkö, elinkeino- ja kansainvälisten asioiden päällikkö, koulutus- ja nuorisajohtaja ja Innokaupunki Joensuu projektipäällikkö

**Kaupunginjohtajan päätösehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 19.02.2024 § 10  
1766/00.02.00.03/2023

**Ehdotus:**

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

**Keskustelu:**

Asiassa käytiin keskustelu, jossa yksi valtuutettu käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

**Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Valtuustoaloite

Metsäpääkaupunki Joensuu- ohjelman jalkauttaminen koulujen ja kaupunkilaisten arkeen

Syyskuun Silva- metsänäyttelyssä lanseerattiin juuri valmistunut Metsäpääkaupunki Joensuu- ohjelma.

Laajassa sidosryhmäyhteistyössä valmisteltua ohjelmaa pidetään kattavana esityksenä siitä, miten Joensuu pyrkii hyödyntämään Euroopan metsäpääkaupunki- brändiä muun muassa kaupunkiin suuntautuvien vierailujen yhteydessä.

Suomalaiseen ja eurooppalaiseen metsäkeskusteluun liittyy paljon ennakkoluuloja ja puutteellisista tiedoista johtuvaa asenteellisuutta ja jopa tarkoitushakuista disinformaatiota.

Joensuulla olisi mahdollisuus profiloitua Metsäpääkaupunki Joensuu- ohjelman kautta kansainväliseksi tiennäyttäjäksi koulujen ja kansalaisten arkeen kohdistuvalla metsätiedon selkokielisellä laajentamisella.

Tässä toimenpiteinä voisivat olla esimerkiksi metsätiedon laajemman opettaminen aloittaminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksen metsään liittyvät teemaviikot tutustumiskohteineen, keski- ja korkea-asteen opiskelijoille suunnatut yritys- ja metsäkohdevierailut sekä laajennettu yhteistyö kaikkien metsäalan toimijoiden kesken.

Asteittain teeman ympärille rakentuisi eri ikätasolle suunnattua opetusaineistoa, joka käsittelee metsäekosysteemiä ja sen arvoja sekä hyödyntämistä laajasti ja faktaperustaisesti.

Koulujen käyttöön koottu helppotajuinen aineisto voisi olla myöhemmin kaikkien suomalaisten, ja eurooppalaistenkin, oppilaitosten käytössä esimerkiksi verkkojulkaisuna.

Joensuusta ja Pohjois-Karjalasta laajemminkin voitaisiin kehittää myös kansallinen koulujen keväisten luokkaretkien kohde opastettuine metsä- ja luontokohderetkineen.

Aikuisille kaupunkilaisille välitettäisiin selkokelistä metsätietoa asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä laaditulla vähintään pari vuotta jatkuvalla artikkelisarjalla, jota julkaistaisiin yhteistyössä eri medioiden kanssa. Johtavana ajatuksena tässä olisi Euroopan Metsäpääkaupunki Joensuu- statuksen saattaminen osaksi joensuulaisten itsetuntoa.

Useampivuotinen ja kunnianhimoinen projekti olisi mahdollisesti toteutettavissa EU- tai muulla hankerahoituksella.

**Keskustan valtuustoryhmä** esittää, että Joensuun kaupunki ryhtyy edellä kuvatun kaltaisiin toimiin Euroopan Metsäpääkaupunki- statuksen jalkauttamiseksi osaksi koulujen ja kaupunkilaisten arkea.